

niti, kakor ob pravem času pospravljeno senó. Redivna vrednost poznega sena se ne dá nikakor v eno vrsto staviti z bolj rano pokošenega.

Pomisliti je še naposled na otavo. Prej ko je seno pospravljeno, več časa dobimo za otavo. Tukaj je gotovo velike koristi kolikor mogoče zgodnja košnja. Zato priporočamo kmetovalcem: idite sená kosit o pravem, kolikor mogoče ranem času.

Gospodarske skušnje.

Glicerin se priporoča za mazilo sodcev,

ki imajo na solncu biti, naj so polni ali prazni. Z glicerinom namazani sodci se obvarujejo škode in ne počijo. Glicerin ni tako drag, kakor nekateri mislijo, in potem takem priporočila vreden za sodce, ki se pošiljajo na pot.

Da žaklji trdni ostanejo,

naj se platno, iz katerega se delajo, 24 ur namaka v vodi, v kateri se je kuhala hrastova čreslovina. Vzame se v ta namen 1 kilo čreslovine na 14 litrov vode. Toliko čreslovine zadostuje za 8 metrov platna, katero se potem zmiije s čisto vodo. Čreslovina prešine niti prediva ali konopnine in jih neki naredi tako trdne kot usnje.

Gospodarske novice.

* *Za deželno razstavo v Gradci* so dosihmal nabrali 22.119 gold. darovanega denarja. Lep donesek!

* *Trtna uš (phylloxera)* se širi zmerom dalje na Ogerskem. Nedavno so zasledili, da je grof Csakyjevih vinogradov v Borzodski županiji 100 oralov pokončala. Sploh imajo na Ogerskem zdaj v 12 vinskih krajih trtno uš.

* *Goveja kuga* je sedaj v Dobaru v Dalmaciji, v ogulinskem okrogu in karlovški županiji na Hrvaškem.

* *Nasledki zaprtije ruske in rumunske meje začetkom leta 1882. za Galicijo.* Galicija je za vsako leto iz Rusije in Rumunije nakupila 80 do 100.000 goved, katere so gališki živinorejci pitali (debelili) in pitane z dobrim dobičkom naprej prodajali. Vse to bode nehalo leta 1882., ko avstrijska vlada mejo proti Rusiji in Rumuniji za vvažanje goveje živine zapre. Po takem bode res treba, na vse strani misliti, kako domačo živino-rejo povzdigniti, da prebivalcem Avstrije ne bode mesa manjkalo.

Slovstvene stvari.

Pobirki.

Spisuje Davorin Trstenjak.

6.

Bužiti, bežgati.

Gosp. prof. Erjavec piše („Letopis Matice slov.“ 1880. str. 133 in 135), da bužiti v Bolcu označuje: koruzo slačiti, bežgati pa: luščiti fižol, turščico, orehe itd.

Ti besedi ste slovanski po koreniki, a ne po obliki. Korenika tema besedama je: buk-buc, in mi imamo v srbsčini iz te korenike: bucati, derati, dreti, slov. buc-ati, z nožem dreti (Janežič), srb. raz-bučiti, zerreissen, tudi: raz-buc-ati.

To besedo nahajamo tudi v venetščini: sbusar,

Obst schälen, ker venetščina glasnika *c* in *k* spreminja v *s* (beri kakor slov. *z*), in govori: busa mesto: buca, bok, foramen. Vpliv venetščine je tudi storil, da nekateri primorski Slovenci tudi slovenski *c* kot *z* izgovarjajo, in rečejo: petiza mesto: petica. Da je v besedah: bužiti in sbusar, iskati prvotni glasnik *c*, pričuje italijanska oblika besede: sbucciar, Obst schälen, den Thieren die Haut abziehen, den Bäumen die Rinde abnehmen. Ker grkoitalščina teme: buk-buc, ne pozna, je italska beseda morala iz venetščine v oni dobi priti, ko še venetščina glasnika *c* in *k* ni spreminjala v *s* (*z*).

Iz debla: buk-buc je slov. buc-ika, Stecknadel, ker buca, in ime ribe: buc-ika, mugil Cephalus, riba, katera buca, ima ostre zobe in ostre plavute; Venetčan jo po pravilih glasovskih svojega jezika imenuje: bos-ega, iz: buc-ika, ker mu je: *s = c*, *e = i* (primeri: bevere iz bibere) in *k = g*.

Nahajamo še tudi v venetščini besedo, katera pričuje, da je venetščina rabila obliko: buk, in sicer: sbuzz-ega, iz: sbuc-ciga, Riss, fig. Streit, Zank.

Indogermanski (arjanski) narodi pa so iz pomenov: dreti, reissen, schinden, stvarjali poznamenovanja za: skorjo in kožo; primeri to potrjujejo:

1. Gršk. λέπος, Schale, Rinde, Hülse, iz: λέπω, lupim.

2. Gršk. δέρμα, Haut, iz: δέρω, reisse, schinde, derem.

3. Lat. cortex, sansk. krit-ti, Birkenrinde, iz: krint-âmi, dissecō, scindō, irski: cairt, cortex. Iz te korenike izvajajo vsi kritični jezikoslovci tudi anglosaksonsko hrind, novonemško po odpadlem: *h* — Rinde, in tudi: das Rind, das Rindvieh, je živinče, katerega koža (hrind, rind) se dere. Sorodno je menda staroprusko: klente, krava.

4. Škandinavski: skinn, cutis, koža, za: skind, se tudi vjema z besedo germansko: skind — schinde.

5. Staroslovansko az-no, corium detractum, najde razlago v rusk. az-ët, gähnen, klaffen, spalten, spitzen, zato ruski az-vo, stimulus, venetski asiar, scorticare. Da se ima v koreniki az, prvotni pomen zbadanja, kalanja, drétja iskati, pričujejo besedne tvarine: staroslov. az-va, ἐντόμις, incitio, Einschnitt. V latinščini imamo s prvotnim *g*, ag-o-lum, stimulus, starogorenjenemški z nazalom: ang-o, stimulus. Po istih nazorih je tudi: buccia, scorza, in pele de l'anemal co la lana.

Venetskoitalska: buccia, Rinde, Haut, Hülse, je toraj sorodnica slovenske: buča, tikev, Kürbiss, pa tudi lubanja, Schädel, primeri: golobučast, calvo capite. Buča označuje prvotno isto, kar lubina, Melone, iz korenike: lub = rub, seco, odkod tudi lub, liber, Bast. Naše je toraj: bučit, bučkati; oblike: bužit in bežgat, so venetskoitalske spake nastavše: iz busar in busgar, busegar. V besedi: bežgat se je glasnik *u* spremenil v *e*, kakor v besedah: buditi in bedeti.

Mi bi toraj v besedi: buccia nov dokaz za slovanskost starodavnih Venetov našli. Učeni francoski pisatelj grof Gobineau pa v svojem slovitem delu „Sur l'ingalité de races humaines“ z antropologičnimi in starinoslovskimi dokazi podpira naše trdenje. Tudi slavni angleški pisatelj G. Latham ima starodavne Venete za Slovane (glej njegovo knjigo: „The nationalities of Europe“ II, 416); in sami Italijani, na primer: Ciampi v svoji knjigi: „Osservazioni intorno ac moderni sistemi sulte antichité etrusche Fiorenza 1824“ dajo veljati, da so v predhistorični dobi v Italiji Slovani stanovali.